

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

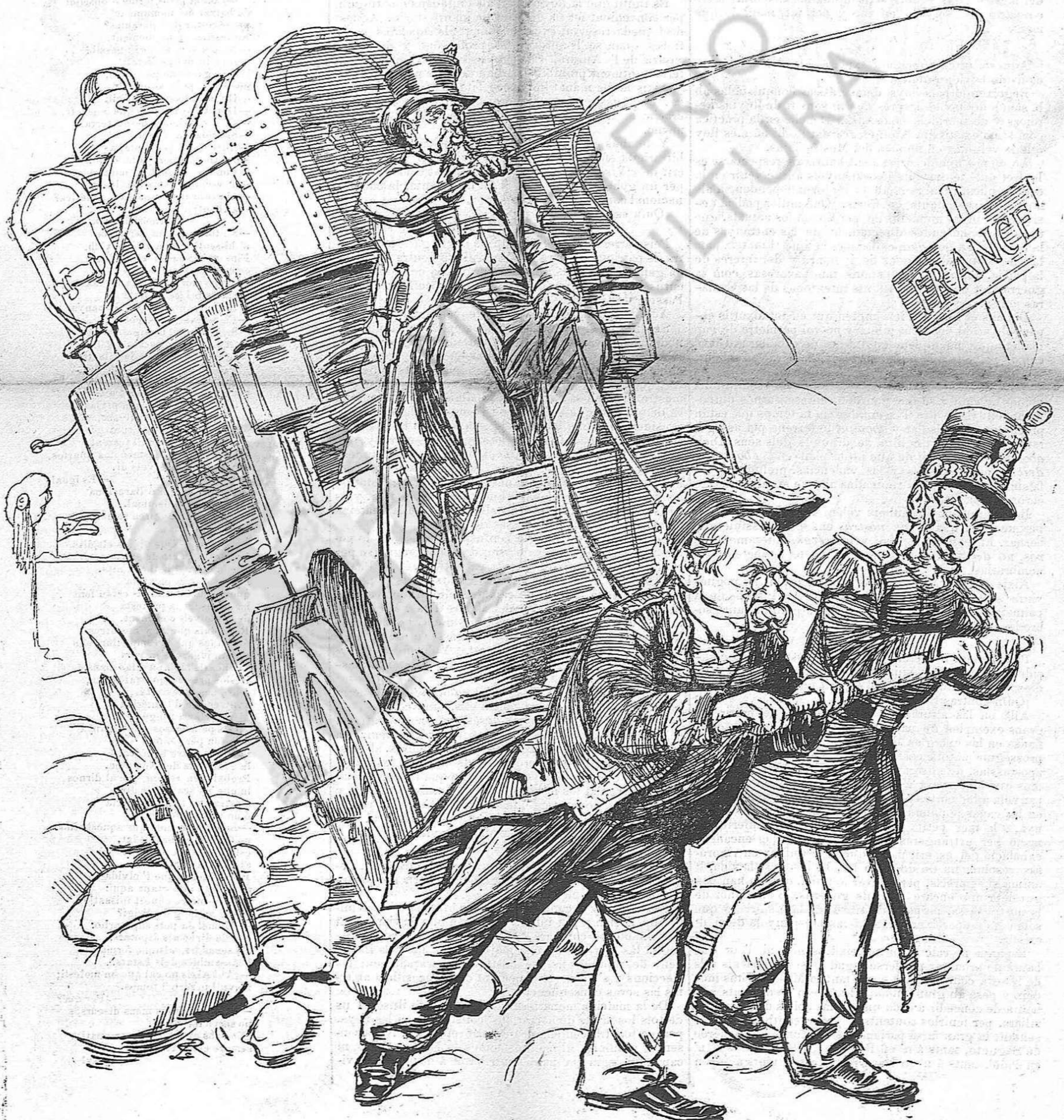
Aquest número 10 céntims de pesseta per tot Espanya

Fora d' Espanya fixarán lo preu los CORRESPONSALS

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibrería Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga.
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de BARCELONA cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50
Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

EL COTXE PEL PEDREGAL (per J. LLUÍS PELLICER).

Si no mudan de cami... tot podria ser!

LO MESTRE TITAS

Se coneix a la llegua que l'home que la monarquia restaurada he posat al davant del govern de la nació es fill de un mestre d'estudi de la provincia de Malaga. Y no de un mestre d'estudi a la moderna, de aquells que fan de l'ensenyansa un apostolat, contribuint poderosament a la

civilisació del poble, sino de un *dòmine* del antic règimen, ab las deixuplinas penjadas a la espalla y la palmeta als dits, sempre a punt de acreditar practicamente la odiosa màxima: *La letra con sangre entra*.

Aixís es encare l'nostre Mestre Titas. Espanya per ell es un estudi, y ls espanyols no hem passat ni passarem may de la categoria de una colla de xicots més ó menos entremaliats.

Lo temps transcorra en va; las generacions se succeheixen sense interrupció; en l'ordre físich los xichs se fan grans; pero en l'ordre polítich, tothom enterament, sens una sola excepció, ha de viure subjecte a la férula del mestre Titas y dels seus ajudants, disposats a secundarlo y a servirlo en tot y per tot, mani lo que mani.

Aquesta tutela ridícula s'extén a todas las manifestacions de la vida pública.

Regeixen lo país lleys democráticas conquistadas ab la sanch del poble després de un sens fi de lluytas heroicas y de sacrificis colossals... Donchs en la práctica com si no existissin. Aquí en realitat no hi ha més llei que la voluntat omnimoda del Mestre Titas.

Lo menos que decorosament hauria de respectarse es lo dret que tenim tots los espanyols a intervenir en la cosa pública, nombrant ab la major independència als nostres representants en Corts. ¿Qué millor podria es-sitjarse, en los moments de perill com los actuals, que unas Corts nascudas directament de las entranyas de la nació? ¿Qui pot comprendre més bé que el mateix país las necessitats dimanadas de l'honra y del interés de la patria, davant de qüestions tan pavorosas com la guerra de Cuba y las irritants intencions de las Cámaras nort-americanas?

Donchs el Mestre Titas pretén qu' en tot aixó 'ls espanyols no hi enteném pilota y no vol permetre de cap manera que 'ns fiquém en llibres de caballeria. Clava cop de palmeta a la taula, y ressona la seva veu dihent: —Quietut! Al que xisti li rompo l'ánima.

Y perque no 'ns haguém de molestar escullint als homes de confiança que podrien representarnos dignament, ell y 'ls que 'l secundan ja fa temps qu' están preparant l'encasillat y *abonant* lo terreno per assegurar una espléndida cullita de diputats dels seus. Dich *abonant* en lo sentit de que no hi planyen l'*ebono poderit* de las amenassas y las violencias, preludi de las falsificacions y de las tujinadas ab que en últim terme coronarán la festa.

Bén clarament ho diuen: volém unas Corts *nostras*, perque sense unas corts *nostras* ens es impossible governar. Entenguís bé: las volen *sevas*, enterament *sevas*, no *del país*, que segons llei, te perfecte dret a nombrarlas.

Aixís obra el Mestre Titas, com si el país no pogués viure sino baix l'humillant domini de l'home de la palmeta y de las deixuplinas sempre a punt de caure sobre las costellas dels espanyols.

Precisament l'exercici de tots aquests abusos coincideix ab un dels moviments més magnífichs, més grandiosos, mes consoladors del esperit nacional.

¡Quin contrast! Allá en las alturas de ahont haurian de partir los grans exemples de patriotisme, de desinterés, de confiança en las energias de la patria, preparancho tot per prosseguir a tota costa la carnavalesca exhibició de apostassias, de miserias, de concupiscencias, de cobardias que han portat a la noble, a la confiada nació espanyola a las portas de la mort y la deshonra; mentres en las capas populares, de l'un al altre confi d'Espanya, a la mes petita sombra de un agravi inferit a la nació per extrangeras bocas, brota com per encant la exhalació del esperit patri, que 's tradueix en vigorosas resolucions de donarho tot, la hisenda, la vida, l'ánima si es precís, pera salvar lo únich que no han pogut deprimir encare 'ls mals governs, lo pundonor de la nostra rassa, perpetuat a través de la historia, y que sols pot desapareixer, quan la rassa espanyola deixi d'existir.

Espanya no calcula ni medeix la sanch ni l'or que haurá de prodigar per ferse digna de sí mateixa als ulls de la seva conciencia, y entre tant lo Mestre Titas medeix y pesa ab gran cuidado'l número de diputats que haurá de concedir a cada una de las collas dels seus auxiliars, per tenirlos contents y poder continuar representant la gran farsa parlamentaria. Tants al ex-héroe de Sagunto, tants a n' en Romero Robledo, tants a n' en Pidal, tants a n' en Navarra Réverier, tants a n' en

Sagasta, que també entra en lo reparto de la sopa bona...

Espanya está disposta a jugar'sho tot per salvar l'honra nacional, y en cambi l'Mestre Titas no 's resigna a sacrificar ni un sol dels múltiples vicis qu'entraña la gobernació del país, tal com ell l'entén y la práctica.

Y encare no n'hi ha prou ab aixó. Lo poble ansia expansionarse: lo necessita, perque aixís ho exigeixen los impulsos del seu temperament arduós.

Voldria llansarse al carrer pacíficament, en grandiosas manifestacions, pera fer gala y ostentació del esperit patriótic que l'inflama. Compren que al procedir aixís imposaria respecte als *mercancifles* dels Estats-Units que no poden ignorar que Espanya quan amenaça, pega.

Lo Mestre Titas, al veure que l'estudi se li revolta, s'encalabrina, s'irrita, sent una gran frisansa y exclama:

—Llenya!... Llenya seca sobre 'ls patriotas! Y comensa la repressió no contra als que han insultat a la patria, sino contra 'ls que tractan d'enaltirla y defensarla.

Es inútil que la llei ampari als ciutadans que tinguin per convenient fer ús del dret de manifestació. Aquest dret queda reservat exclusivament als capellans y als frares, quan se 'ls antoixa fer professons y organisar rosaris de l'Aurora. Las professons patrióticas están terminantment prohibidas... han de anar per dintre.

Aixís ho ha manat lo Mestre Titas y aixís se practica. De aquesta manera un dret conquistat per la democracia lo monopolisa exclusivament l'ultramontanism.

Y de abús en abús, de imposició en imposició, de arbitrariedad en arbitrariedad, hem acabat per veure que l'crit de «Visca Espanya!» era considerat com subversiu per un govern espanyol, y l'fet de ostentar la bandera nacional com un verdader delict.

¡Quin escándol!...

Pels carrers de Barcelona hi ha hagut garrotadas contra 'ls patriotas, y cargas de caballeria contra 'ls vehins en general, aixís els que aclamavan a la nació plens d'entusiasme, com los que transitavan pacíficament pel Passeig de Gracia.

A Valencia han succelhit encare cosas mes crespas. Se diu que si las manifestacions en la via pública no poden ser toleradas perque involucran certs perills, se toleran sempre las manifestacions en locals tancats. Lo poble valenciá tractava de reunir-se en la Plassa de Toros, que com a local tancat ha de considerarse; pero l'mestre Titas en sa calitat de académich de la llengua, vá determinar que la Plassa de Toros de Valencia sigui considerada com a local obert... perque no té sostre.

Acostumat a adulterarho tot, res té d'extrany que adulteri hasta l' llenguatge, confonent los locals des-coberts ab los locals tancats. Segons las teorias del Mestre Titas té de haver desaparegut la seguretat en las presons espanyolas, perque todas tenen pati, y 'ls patis de las presons son locals oberts, de la mateixa manera que ho son las Plassas de Toros.

Sense fer cas de aquesta confusió de conceptes lo poble valenciá volia usar del seu dret, congregant-se per expressar los seus sentiments patriótics. A la Plassa de Toros no hi ha consulat dels Estats Units, y per lo tant no existia l'perill de capatropello ni de posar en cap compromís al govern del Mestre Titas. Y no obstant, lo poble va ser retxassat brutalment, los manifestants van ser perseguits com fieras: va derramarse sanch... ¡La lletra ab sanch entra!... Y després del conflicte, va apelarse al suprem recurs de declarar la plassa en estat de siti.

¡Poden donarse per satisfets los *yankées!*... La guerra ja está declarada; pero no contra ells, sino contra l'poble espanyol que 's frisa y 's desespera per combatre'ls.

En senyal de alegría poden los tocinaires cremar en efigie a D. Alfonso XIII, y enviar las cendras al Mestre Titas, com un regalo digne dels favors y las consideracions que 'ls hi dispensa l'home que no content ab haverlos regalat los millions de la indemnización Mora, y de haverlos donat tota mena de satisfaccions per la qüestió del *Alliance*, tracta avuy d'encadenar al lleó espanyol, tallarli las úrpias y amordassarlo.

Y es que l'Mestre Titas viu assortat, intranquil, neguitós, y per tot arreu se li figura descubrir l'espectre fatídich de la República.

Bé diuen y 's cansan de repetir que may los republicans haviam estat tan div dits, que may haviam sigut tan impotents com ara. Y no obstant, per evitar que vagi a las Corts, sino una majoria, una minoria impotent de republicans, se falsifican descaradament las elecciones y s'apela al expedient dels encasillats ab todas las sevas conseqüencias.

De la mateixa manera se cobibéix y 's fa ilusori l'us de tots los drets democráticos consignats en las lleys, perque tots trascendeixen a esperit republicá. No 's consenten reunions, ni manifestacions en la via pública, ni cap medi legal que pugna contribuir a despertar lo vi-

gorós esperit del poble, perque a una nació abatuda y amodorrada, qualsevol mestre Titas la domina, mentres a una nació desperta y enardida, no hi ha medi d'encadenarla.

Y fins avuy en que l'honra y l'bon nom d'Espanya exigeixen en primer terme la vibració suprema de las energias populares, fins avuy se procura apagar lo foch del patriotisme salvador y honrat, davant del temor de qu'Espanya 's regeneri y rengui la resolució de ser mestressa dels seus destins.

Se li demanará la sanch dels seus fills, y l'últim cén-tim si es precís; no hi haurá sacrifici que no se li exigeixi; pero 's vol que ho dongui tot com un ser abjecte, humil y dócil y sempre inferior als seus governants. Se troba molt natural que aquest poble que va acabar ab l'absolutisme dels reys, se resigni a viure ó a consumir-se baix lo despotisme de las oligarquias dels monárquichs.

Y vaja, Mestre Titas: tot aixó s'ha de acabar!

P. K.

ENTRE COLÓN Y JO

—Colón, ¿vols ferme l'obsequi de baixar del monument per escoltar dos paraulas? Enllestiré en un moment. —No pot ser; m'es impossible descendir del pedestal: si tens ganas de parlar-me, moléstat, puja aquí dalt. —Ho miro bastant difícil. —Donchs es l'únich que 's pot fé. —¿Y si enrahonés desde terra? —Si cridas ja 't sentiré. —Adressa bé las ventallas. —No tinguis por; ja ho están. —Comenso, donchs: ¡molt oído! —T'e-colto: veste explicant. —¿Ja sabs lo que passa a América? —¿Ahont?

—A América dich. —Si; tota aquesta senyana n'hi sentit parlar un bon xich. Fins vaig veure l'altre dia com los de *seguritat* empaytaván a uns quants lássaros: serian *yankées* ¿vritat? —No, noy, eran fills d'Espanya. —¿Y re-bian?... No pot sé. —Si, home, si, no siguis terco. —¿A mi qué me cuenta usté! ¿Qué 't pensas que a la pilastra hi estich dormint dia y nit? Encare que jo l'ensenyo, per xó no ine l'mamo l dit. —Colón, pel modo com parlas se veu que tú sents el vent, pero desde aquesta altura no has pogut veure l'torrent. —Donchs anda, fésme dos quartos. —Cinch céntims vols di.

—Es igual. —No senyo aquí a Barcelona tot marxa pel decimal. —Bueno parla y prou romansos. ¿Qué vols?

—Que piquis els dits a aquesta nació de sátrapas que 'n diuen Estats-Units. Digals que la picardia que a sanch freda 'ns están fent ha merescut la protesta de tot lo vell continent. Recórdals que tú y nosaltres fórem los qu' en temps llunyans varem jugar nos la vida per posals'hi l'pá a las mans. Féslos present que tal volta, sense nosaltres y tú, avuy en dia d'América ni 'n parlaria ningú. Tirals pels nassos qu'Espanya dirigida per Colón, va ser la mare b. néfica, la gran dida del Nou mon. Próbals, en resum, que al dirnos lo que 'ns acaban de dir, mostren no tenir memoria ó no volguerne tenir. —Bueno: per més que aquests *nos* no fan per la meva edat, estich resolt a servirte ab tota fidelitat. Pero observo que t'olvidas d'un dato important aquí: per trasmetre aquest missatge ¿a qui m'haig de dirigir? —¡Home! Ja pots suposarho: has de dirho als diputats, als senadors, als que forman l'Asamblea dels Estats. —¡Ah! Aixís no cal que 'm molesti; no vull perdre l'temps.

—¿Per qué? —Perque tots los meus discursos no servirían de ré. ¿No sabs que aquells personatjes sempre están t'fols? —¡Ay ay!

Párlals en un moment lúcid.

—¡Un moment! No 'l tenen may.
Jo ja 'ls faria la predica,
ja 'm daria cops al pit.
pero al cap de vall... naranjas...
ni sabrían qué 'ls hi dit ...
—De modo qué fora inútil...
—Inútil completament
—Pero....

—Prou y no insisteixis.
¡Retirat!... Crech que vé gent.

C. GUMÀ.

UAN lo general Weyler va entere-
rarse dels insults que se li havian
infern en las Cámaras de la terra
dels tocinos, va dir davant de una
comissió del Cassino Espanyol
de la Habana que havia passat á
saludarlo:

«Per lo que á mí interessa lluny
de sentir casi agraeixo aquests
insults. Dada la seva procedencia

*lamentaria 'ls aplausos y alabansas que sols podria
alcansar al préu de servir malament á la meva pa-
tria.»*

Recórdis que 'ls senadors yankees al injuriar al co-
mandant general de Cuba, van encomiar al seu anteces-
sor.

Per lo tant, ¡ojo, Martinez, que ja tiran!

En moltes poblacions d' Espanya inclús á Barcelona
s' han fet carinyosas demostracions als Consultats de
Fransa.

Es un fet aquest que mereix consignarse perque re-
vela las actuals tendencias del esperit públich.

¡Qué bé 'ns entendríam ab lo país vehí si no exis-
tissin certs obstacles que ho impedeixen!

Admirém los refinaments de la justicia á Espanya.

Ja tenim absolut á n' en Bosch y Fustegueras, y al
mateix temps ja tenim processat, haventse de procedir
en contra d' ell d' ofici, al Marqués de Cabriñana.

¡S' han admirat prou?

Donchs tornin á admirarse de nou, qu' en aquest país
las admiracions no han de anar may solas y aisladas.

¡Han sentit parlar de un tal Gálvez Holguín? Per for-
sa: era un dels regidors mes senyalats y mes aprofitats
de la tayfa madrilenya, un dels que mes van donar que
dir, un dels suspesos.

Donchs ara apareix encasillat pel districte de Castue-
ra. Lo govern vol portarlo á las Corts en calitat de mi-
nisterial. Homes aixís se necessitan per salvar Cuba, y
sobré tot perque 'ls Estats Units diguin:—Caramba!...
En materia d' escrupulositat política, 'ls conservadors
espanyols semblan cusins germans dels polítichs nos-
tres! Si no logrem entendre'ns ab ells, no 'ns enten-
drem ab ningú.

De *La Renixensa* qu' en materia de patriotisme no
hi sent de l' orella catalanista:

«La sort d' Espanya, es que avuy está al devant de
son govern un home que no hi creu ab Espanya.»

¡La sort d' Espanya, pels *renaixensos* fora que qual-
sevol extranger després de deshonarnos, ens despadas-
sés!... Aixís ells se figuran que podrian recullir los tes-
tos y entretenirse jugant á Catalunya independent.

¡Qué odiosos serían els mambissos de la barretina si-
no siguessin tan ridículs!...

Los apotecaris de Barcelona van reunir-se acordant
deixar d' expendre específichs y potingas dels Estats
Units. ¡Guerra á tot lo que 'ns vé dels yankees!

Y á pesar de aixó no se sab encare que s' haja reunit
lo concell de la Tabacalera, per pendre l' acort de de-
ixar de comprar tabaco del Kentucky y de Virginia, que
se 'ns obliga á fumar, en virtut de l' estanch y 'l mo-
nopoli.

En aquest punt son més patriotas els farmacéutichs
que 'ls tabacalers que s' entenen ab l' Estat.

Y aixó es vergonyós!

¡Gran cosa es el patriotisme!... No hi ha sentiment
qu' enalteixi mes al ser humá. Qui no estima á la seva
patria, qui no está resolt á sacrificarlo tot per ella, no
mereix viure en un país civilisat, en comunió ab los
seus germans, sino en un desert, sol, aislat, entre rat a
las sevas propias forsas.

¡Gran cosa es el patriotisme! Si. Pero sería precis que
al ferlo efectiu las lleys de la nació s' abtinguessin d'
establir distincions que resultan injustas y odiosas.

M' explicaré.

Lo major sacrifici que pot
ferse per la patria es la defensa
dels seus interessos y de la
seva honra ab las armas á las
mans, posant en perill la vida.

Y avuy aquest sacrifici s'
exigeix únicament als pobres,
als que no posseheixen tres-
cents duros per redimirse. Es
admirable, es heroica l' abne-
gació ab que acceptan avuy
aquest deber los fills infelissos
de las familias proletarias....
Pero hi ha una cosa que fa mal
á l' ánima quan se considera
que, de las penalitats y dels
perills qu' ells arrostran, se 'n
eximeixen els que tenint mes
per perdre, haurían de mostrar-
se mes amatents que ningú en
la defensa de aquesta patria que
'ls ampara y 'ls garantisa.

Estableixis, donchs, lo ser-
vey militar obligatori, sen-
se redempció possible. Trac-
tantse de la vida, tant val la
del rich com la del pobre, y
encare moltes vegadas resulta
mes útil la del pobre que la
del rich.

Estableixis lo servey militar
obligatori, y si no desapareix-
en del tot, s' amortiguarán
quan menos las te ribles dis-
cordias socials que' perturban
la existencia de las modernas
societats, envenenadas pel pre-
domini del diner.

La defensa de la patria con-
tribuirá á agermanar totes
las classes de la societat.

¡La patria es la gran re-
demptora!

Los carlins no perden oca-
sió de moure bulla, de fer os-
tentació de las sevas forsas, de
dir y repetir: «Aquí estém nos-
altres per lo que convingui.»

Están encantats de las cor-
rents reaccionarias y ultramon-
tanas que han desencadenat
los governs de la restauració;
s' hi troban molt bé; las res-
piran ab fruició y fins s' hi
engreixan.

Los insensats que las provo-
can semblan: pels carlins será
la cullita.

L' altre dia, en moltes ciu-
tats y pobles d' Espanya, á
pretext de celebrar funerals
per tots los que han mort en
defensa de la odiosa causa del
absolutisme, van pendre la igle-
sia per lloch de las sevas ma-
nifestacions polítichs.

Ab aixó obehiren las ordres
vingudas de Venecia. ¡Cosa
rara y que s' ha de tenir en
compte, no perdentse may de
vista! Los llops del carlisme,
en materia de obehir al seu ra-
badá semblan ovellas; pero
son l' ops sempre.

Y ja no es qüestió de pre-
guntar:—¿De ahont surten
aquestas missas? sino:—
Aquestas missas ¡ahónt anirán
á parar?

¡Ay dels liberals, ay dels
demócratas, ay de tots los que
aspiran á viure en l' atmósfera
de las conquistas modernas si
no oposan á l' audacia dels
enemichs de aquestas l' ener-
gia, la unió y l' vehement des-
sitj de posarlos á cubert contra
tots los atachs presents y ve-
nidors!

Si no 's fá aixís no 'ns sor-
prengui 'l veure que las mis-
sas de avuy van á parar á una
nova guerra civil.

LA LLIBERTAT QUE ILLUMINAVA AL MON

CARTAS DE FORA.
—*Calaf.*— En una
casa de la Plassa s'
hi ostenta una lápida
conmemorativa de la
terminació de l' últi-
ma guerra carlista,
en la qual s' hi lle-
geix lo següent lema:
«Triunfo de la liber-
tad contra la tira-
nia.» Morí l' duenyol
de l' edifici, liberal
convensut de tota la
vida, y l' seu fill y
hereu, á pesar de bla-
ssonar de las matei-
xas idees, tapá en-
ganxanthi paper en-
gomat las tres últi-
mas paraulas de la
inscripció, insultant
aixís la bona mem-
oria del seu pare.—
Davant del disgust
de la població l' au-

La antorxa que resplandia
li ha caygut y s' ha apagat:
avuy la llibertat plora
los errors de un poble ingrat.

tres, que a pesar de ser americans castissos, no varen poder lliurar-se de veures devorats per l'insaciable paquidermo.

Si avuy aquest lograva apoderarse de Cuba, Méjich podria cridar ous a vendre, perquè quedaria tancada enterament y a mercé dels que ja han probat lo gust que té la sustancia mejicana.

Cuba mateixa que s'está queixant—y ab rahó—de las immoralitats de la burocracia espanyola, ja veuria si son de bon pahir las que té com a lley de rassa un país ahont tot se ven y tot se compra, ahont no hi ha mes Deu que 'l dollar y ahont lo merfet de adquirir una fortuna es títol suicient pera quedar absolt de todas las picardias y de todas las infamias. Cuba per fugir del foch, cauria a las brasas. Las immoralitats espanyolas son pecats venials que poden corretjirse fàcilment, en comparació ab las immoralitats yankees que no tenen fi, ni compte, ni aturador, ni remey possible.

Y tota l'América llatina, per lley y per interés de rassa, ha de mirar ab antipatia las estúpidas pretensions del gran porch a treure 'l morro de la menjadora, per barrejar-se ab los seus assumptos. Es impossible que consentin que 'l Nort de América s'converteix en l'amo absolut del Continent americá. Per avenir-se a ser pastura dels porchs seria precis que tinguessin cap de carabassa, cor de rabaquet y ánima de panotxa de blat-de-morc.

També l'América llatina—y de aixó la nació xilena n'ha donat ja un significatiu exemple—ha de ajudarnos a agafá 'l porch per la qua.

Però jo crech de bona fé que l'conflicte no adquirirá tan grans proporcions, no fentse per consegüent necessari que una

y cridant:—¡Abaix en Sam! quan un pobre llaurador que allí estava, com un llamp, fugí corrents cap a l'horta esverat y plé d'espant.

—¿Qué t'passa? li preguntaren al véurel tan assorat y després de fé un suspir molt profundo contestá: —¡Estém perduts els pachesos!... —¿Pos qué passa Sebastiá? —En Valencia ara mateix el poble y els estudiants van pels carrers y tots eriden com alarbs:—¡Abaix l'eusiam!

AGUILETA.

BATIBULL PRESIDENCIAL

N los moments en que vostés comensan a llegir aquestes ratllas, en Cánovas se troba en lo seu despaig, rodejat de trenta ó quaranta personas, qu' enrahanan a crits y totas a la vegada, dihent cada una una cosa distinta.

—¡Don Antón, aixó dels Estats Units s'enreda! —¡Don Antón, haurían de suspendre l'Ajuntament de Vilasonsa!

xinme estar en pau. Donguin expressions als Estats Units, suspenguin los Ajuntaments, envihin quartos a Cuba, surtin elegits diputats, fassin manifestacions, portinme barcos, encasillinse... pero per Deu, no 'm marejin més:

—¿Es dir que 'ns dona carta blanca? —¡Del color que vulguin, homes, del color que vulguin!... Aquí ray que generalment totas las cartas se perden...—

Quan, poch menos que a cop d'escombra, ha lograt don Anton lliurar-se de aquella tanda de visitants, n'entra un altra que ja s'esperava a la porta.

—Senyor Cánovas, sá piga qu' en Martínez Campos está molt disgustat.

—Senyor Cánovas, li comunico qu' en Silvela está indignadíssim.

—Senyor Cánovas, guardis del mal humor d' en Sagasta.

—Senyor Cánovas, si sabia las pestes que de vosté diu en Romero...

—Però ¿per qué?—pregunta don Anton:—¿qué 'ls hi fet a tots aquests senyors?

—¿Aixó no sab? A n' en Martínez Campos li ha deixat cessants a dos amichs d' ell.

—A n' en Silvela no més li ha concedit set diputats: molts menos que a n' en Romero.

—A n' en Romero n' hi ha pres un ó dos pera donarlos a n' en Silvela.

—A n' en Sagasta li ha negat tres senadurias que l'home té compromesas.

Don Anton se disposa a contestar a aquestas acusacions, quan de repent la mampara s'obra y entra una nova onada de personatjes.

LO QUE DIU EL LLEÓ

—Dos porquets y un aucellot... si no 'n tinch ni per una dent!

gran part del mon antich y modern s' haja de pendre la molesia de obligar al porch a ficarse dintre de casa seva.

El mateix se n'hi anirà per sos propis passos, que no es lo porch un animal que siga molt tossut en los seus empenyos ni s' mou may a impulsos del pundonor y de la dignitat. Quan consideri que una guerra posa en perill los seus medis d'existencia, 'l seu comerç, la seva industria, 'ls seus agiotatjes; quan calculi que buscant aventuras pot quedar-se a lo millor sense la calderada que avuy l'engreixa; quan pari esment en que dels porchs se 'n fan las butifarras, girará qua, y sense dir:—Senyors, dispensin: m' havia equivocat—perque aixó de tenir modos no es propi de la casta porcuna, se 'n tornarà grinyolant a la cort, com si tot lo ocorregut no hagués sigut res.

No será aquesta la primera vegada que volent ensenyar la cara ha tingut d'ensenyar la part oposada.

Lo seu nom l'autorisa per ferho: yankee vol dir zerraire y bufon.

P. DEL O.

D'ACTUALITAT

Un acudit qu'espigolo d'un diari valenciá: Ab motiu del plet que avuy, per qüestions de dignitat, tenim pendent sols d'un fil ab los nort-americans, y qual plet l'opinió pública cuidarà de ventila'l, ja que res de bó esperem dels ineptes governants... pululavan per Valencia uns quans mils manifestants victorejant nostra Espanya.

—¡Don Anton, s'han d'enviar quartos a Cuba! —¡Don Anton, vosté 'm va prometre que 'm faria diputat! —¡Don Anton, a Valencia hi ha hagut un'altra manifestació! —¡Don Anton, li ofereixo dos barcos! —¡Don Anton, espero que m'encasilli!...—

Y don Antón, ab un cap com uns tres quartans y 'ls ulls surtintli de las orbitas, procura aclarir y posar en ordre tot aquell galimatias.

—A veure, senyors, un poch de compostura. Aixó no es un circo de galls, sino 'l despaig de la presidencia. Pósinse de rengle, y de mica en mica 'ls contetare a tots.—

Los altres obehixen, y en Cánovas va dihent:

—¿Vosté troba que aixó dels Estats Units s'enreda?

—No senyor, jo no trobo res. Lo que jo li he dit es que vosté 'm va prometre ferme diputat y ara sembla que s'olvida de la promesa.

—¿Es vosté 'l que ofereix dos barcos?

—Al contrari. Jo venia en recado del ministre d'Hisenda per dirli que s'han d'enviar fondos a Cuba... y ell no n'té.

—Que 'n busqui... ¿Con que vosté diu que a Valencia hi ha hagut un'altra manifestació?

—Un servidor no ha parlat de semblant cosa. Jo no més tinch ganas de sapiguer com está aixó del encasillat.

—¿Qui era que reclamava contra l'Ajuntament de Canyas-verdas?

—Jo; pero no contra aquest, sino contra 'l de Vilasonsa. Hauria de suspéndremel.

—¿No 'l vam ja suspendre l'altra dia?

—¡Al revés, home! Lo que vam fer l'altra dia va ser nombrarlo...—

Don Anton comensa a estirarse 'ls cabells y a no entendre una paraula de tot lo que li diuen.

—Senyors, sospito que acabarán per ferme tornar tarumba... ¿Volen créurem a mi? Fassin lo que 'ls hi dongui la gana y déi-

—¿Qué hi ha dels Estats Units? ¿Diu que la cosa está arreglantse?

—¿Qu' es veritat qu' hem comprat un acorassat nou de trinca?

—¿Tan mateix es cert que 'l Banch de París ens adelanta quartos?...—

—Don Anton, recordis de la meua credencial...—

—Don Anton, aquella acteta de diputadet pel meu nebot...—

—Don Anton, l'ascens d'aquell tinent de caballeria...—

—Don Anton...—

Va de serio: si 'ls diuen que don Anton ha anat a passejar, no ho creguin. Pero si 'ls explican que 'l que ha anat a passejar es el seu cap, ja hi poden pujar de peus.

FANTASTICH.

LO PATRIÓTICH

No hi ha cura per Espanya si no 's fa un bon escarment ab tanta gent que 'ns escanya, y 'ns deshonra, y 'ns enganya, y 'ns explota indignament.

¡Fora aquest grupo envilit que 's pren un poder despòtich! —¡Calli que avuy aquest crit no es patriótic!

L'ola negra va avansant y ofegarnos amensassa; prompte 'ls neos podrán tant qu'un fré al Progrés posarán y a la Ciencia una mordassa.

¡Guerra al monstre clerical y á son religiós narcótic! —¡Per Deu, que en l' estat actual no es patriótic!

Qui un uniforme vesteix, tant si dú sabre com vara ab tot rigor lo blandeix contra 'l pobre que sofreix mentre als rics fa bona cara.

¡Llenya als d' aquest procedi en los temps moderns exótic! —¡Burrango, aixó no 's pot di; no es patriótic!

La gent política esqueixa la bandera nacional; ab sanch del poble s' engreixa, y ab sos desacerts 'ns deixa sense honor y sense un ral.

¡Ferro contra aquesta gent que fa se al poble clorótic! —¡Pro, home, en aquest moment no es patriótic!

¿Es dir, donchs, que 'l patriotisme consisteix en consentir qu' un repugnant despotisme, imposat ab vih cinisme, lo poble hagi de sufrir?

¿Es dir, que si un govern llenya al llot l' honor nacional, la debácle que comensa priva als de baix la defensa pro no l' atach als de dalt?

¡Jamay! Y es precis qu' units acabém lo joch ignoble dels restauradors partits, qu' enganxan ab sanch del poble lo qu' ells trenquen ab els dits.

Estirpar tot lo que danya, ensorrar tot lo que sobra, lluytar per la pau d' Espanya y allunyar lo que 'ns escanya es sempre fé una bona obra.

Ré hi fé empleá foch y ferro si ferro y foch fan servey; com mes fatal es l' esguerro precisa per desfé l' erro, mes enérgich lo remey.

Treure lo impur, lo dolent, lo corcat y lo estrambótic es y será en tot moment lo patriótic!

JEPH DE JESUPUS.

PENSANTSE SENYARSE

s curiós lo qu' está passant en una petita població del interior d' Africa, ahont fins aralas preocupacions havian brillat ab tot lo sen esplendor.

Feya temps que á Llani Plé— aquest es lo nom de la localitat—no plovia. Los pobres agricultors se queixavan de mala manera, y de continuar la sequedat preveyan una terrible temporada de miseria y privacions.

Los sacerdots d' allí— que sempre están á la que salta—van reunir-se una nit en la gruta sagrada del bosch, ab lo propósit de treure partit de la situació del país.

—Hem d' aprofitar las circunstancias—va dir un.—Aquesta sequedat, ben trampejada, pot contribuir á afirmar mes y mes nostre poder.

—¿De quina manera?
—Resuscitant la práctica antigua de cridar la pluja.—
Los més espavilats van escamar-se.

—¡Miréu—observá un d' aquests—miréu que la broma 'ns podria surtir malament!... Ja ha passat lo temps d' aquestas maniobras:

—¡Y qué ha d' haver passat!... Encare queda... fé, encare!
—¿Pero y si fem la cosa y á pesar d' aixó no plou?
—¡Oh! Tot consisteix en preparar bé l' operació, realisantla ab totas las reglas del art.—

Lo sacerdot suprem, iniciador de l' idea, va exposar detalladament lo sen plan. A la quenta tenia la combinació ben estudiada.

Desde luego comensarían per fer las ceremonias un dia en que per la situació de la lluna la pluja era poch menos que segura.

Després, hi havia que tenir en compte que generalment cada any en aquella mateixa época plovia. ¿Seria, aquest, distint dels anteriors?

Finalment, la demanda de pluja duraria una pila de setmanas pera assegurar lo tret. Podria ser que 'l primer dia no ploqués, ni 'l segon tampoch, ni 'l tercer, ni 'l quart, ni 'l quint; pero ¿un dia ó altre no cauria aygua?...

—No obstant—insisti un dels sacerdots mes previsors—¿y si ab tot y aquestas precaucions y probabilitats lo tret ens surtis per la culata? ¿Si 'ns esgargamellém elevant als núvols los nostres cants... y no vol ploure? ¿Qué pensarà la gent?

—Bab!—respongué 'l jefe:—la gent aquí no pensa res. Y en últim cas, suposant que no ploqués may, quan menos logriam entonar el trágala á aquestes quatre aixelabrats que fan corre la ven de que nosaltres ja no som ningú.—

Aixís va acordarse y aixís va comensarse á fer desde 'l dia següent.

Lo poble de Llani-Plé vejé als sacerdots dirigir-se al temple de la deessa Hidrúm, patrona de l' humitat.

—¿Ahont van?
—A cridar la pluja.
—¡Ah! Veyám si 'ls anirà bé.
—¡Hidrúm ho fassi!

Los sacerdots entre tant las hi cargolavan, canta que canta que cantarás.

—¡Hidrúm, Hidrúm, aygua pels camps! ¡Hidrúm, Hidrúm, aygua pels blats!—

Pero Hidrúm, res: lo mateix posat que un avaro quan li enamatllevan cinch duros.

—¡Hidrúm, Hidrúm!...

Pero ¡ca! El cel, que al comensar la cosa estava núvol, vá posarse seré com si digués:

—¿Hidrúm? Ara li fan el mánech.

Los sacerdots, per xó, impertérrits. L' endemá varen tornarhi, l' altre també, l' altre també, y l' altre, y l' altre, y una pila de dias seguits.

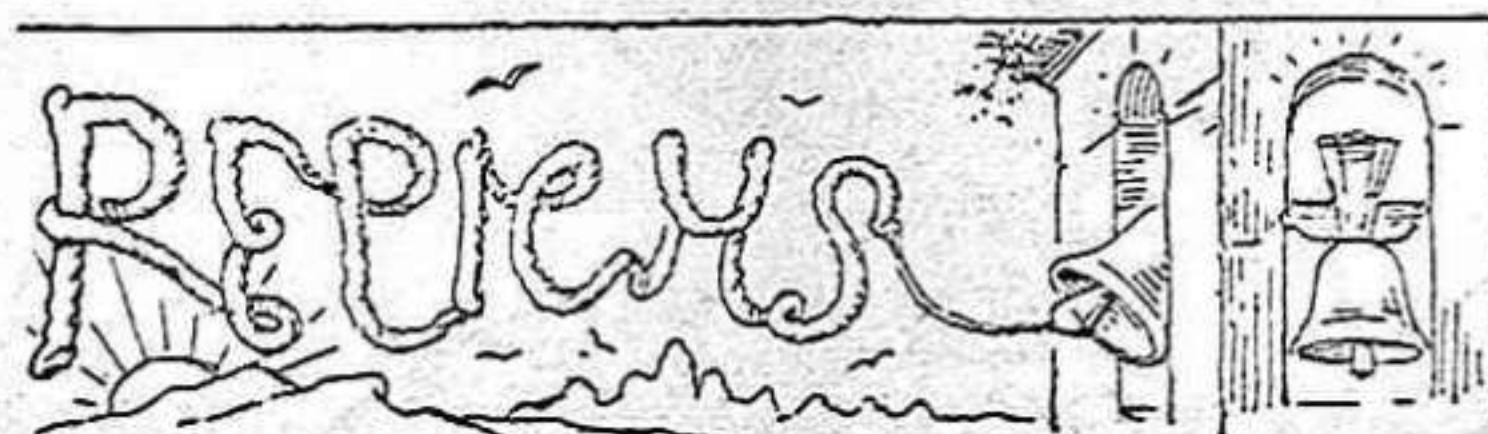
Fins que al últim, avergonyits del paperot qu' estavan fent van plegá 'l ram y se 'n van tornar á casa ab la qua entre cammas, porque s' ha d' advertir que á Llani-Plé 'ls sacerdots portan qua.

¿Resultat de tot aixó?... Que 'l poble ha perdut la fe qu' encare tenia en ells y que alló del trágala ha sortit completament al revés.

Las personas sensatas de Llani-Plé crehenen, no obstant, que 'ls sacerdots han fracassat perques 'han cansat massa prompte.

Haguessin continuat l' operació dias y dias, y senmanas y mesos... ¡Ja hauria plogut un dia ó altre!... Tot era qüestió de tenir paciència.

F.

o govern desconfia del poble, y per aixó procura cohibir las manifestacions patriótics, porque l' entusiasme popular es com la pedra que quan es fora de la má no se sab ahont va.

Y 'l poble, en justa correspondencia, desconfia del govern, porque ha vist qu' en certs moments crítichs, en lloch de apa-reixer enérgich y viril, s' ha mostrat complacent y cal-sassas ab los enemichs de la patria, y qui permet fé 'l cistell de la indemnisació Mora, es capás de permetre que 's fassi 'l cove de la beligerancia.

Tal es la situació del país en la situació gravíssima qu' estém travessant.

Govern y poble forman dos líneas paralelas que no poden trobarse...

No poden trobarse... y lo qu' es pitjor: ni 's poden veure.

Lo govern ha disposat la clausura de las Universitats. En cambi continuan obertas las timbas y 'ls garitos, que funcionan sense contratemps.

Veritat es que en aquests locals ningú 's recorda de cridar: «¡Visca Espanya!»

Tot lo mes que 's diu es:—«Van cinch duros al rey.» Y aixó, naturalment, ha de halagar moltíssim los senti-ments mondrúchichs dels nostres governants.

Llegeixo:

«Se ha recogido una carta del cabecilla Serafin Sánchez dirigida á Máximo Gómez en la que se juzga la política militar seguida por el general Martinez Campos en terminos tales, que la discreción impide telegrafiarlos.»

Quan l' ex-héroo va arribar á Espanya duya tota la barba; pero á pesar de havérsela afeytada, avuy encare podém dir:—*Cantín papers y mentin barbas.*

Molts troban extrany que sigan precisament los estu-diants los iniciadors de totas las manifestacions patriótics.

Pero en l' actualitat, tractantse dels tocinaires dels Estats Units, jo estimo que 'ls estudiants están en son verdader terreno.

¿Per ventura no 's tracta de donar una ullissó á aque-lla colla de galifardeus?

Donchs los estudiants tenen... els llibres.

Anécdota.

Un patriota espanyol de tant rabiós qu' está per la conducta dels Estats Units, agafa un fort dolor de caixal, y se li acut dirigir-se á un dels molts dentistas nort-americanos que infestan totas las ciutats del mon.

Després d' examinarli aquest la dentadura, 'l fa seure, disposat á practicarli la corresponent operació.

Pero al ficarli 'ls dits á la boca, 'l patriota clou las bar-ras y li clava una terrible mossegada. Y quan el den-tista sacsejant los dits sanguinosos pregunta:—¿Qué fá?

Lo patriota li respon:—No res: acabo de declarar la beligerancia de las meas dents!

—Es un desastre—deya un bolsista desesperat—¡va-ya una manera de baixar los valores públichs!

—No s' afigeixi—li responia un patriota entussiasta—que si 'ls valores públichs baixan, puja cada dia mes

lo valor dels espanyols, y en los moments crítichs com los presents, aquest es l' *únich valor* que 's cotisa!

Los que atropellan als ciutadans que van pels carrers donant lo crit de «¡Visca Espanya!» donan lloch á una reflexió molt trista.

Y es la següent:

No cridan «¡Visca Espanya!» porque ells d' Espanya 'n viuen.

Un dels representants *yankées* que mes se van dis-tingir per las sevas insolencias contra la nació espanyo-la es Mister Cabot Lodge, qu' encare no fa dos mesos trobantse á Madrid va rebre 'ls mes grans obsequis de D. Anton Cánovas del Castillo.

El tal Cabot Lodge va dirnos bárbaros y assessíns.

D. Anton tingui present y no olvidi altra vegada, que qui fa obsequis á un porch s' exposa á alguna morrada.

Bandera nort-americana. Unas quantas barras y una colecció d' estrellas. Fins ara ells ens han ensenyat la barra.

Pero segons com vagin las cosas, nosaltres estém fermament decidits á *ferlos veure las estrellas.*

Lo fiscal de l' Audiencia está seguint una campanya enérgica contra 'ls sofisticadors de las sustancias ali-menticias. Fins ara han sigut condemnats á diversas penas alguns expendedoros de llet barrejada ab aygua.

Diguí, Sr. Fiscal: ¿y qué no podria castigarse als que 's dedican á *aygualir* l' entusiasme patriótic del po-ble espanyol?

La conducta dels Estats Units proporcionant als in-surrectes cubans tots los elements de destrucció, y queixantse després de que á Cuba 's cometin las més horribles tropelias, te molts punts de semblansa ab lo procedir del cirurgiá del quento.

Aquest cirurgiá tenia la botiga en una casa que feya cantonada, ab una porta á cada carrer. Passava de nit un transeunt—llavors encare no hi havia fanals—y 'l ci-rurgiá se li tirava al damunt ganivet en má y li inferia una ferida.

Se ficava á casa, amagava 'l ganivet, sortia per l' al-tre porta, y oferia al ferit los seus serveys professionals.

Preguntan ¿que 'n treya de aquesta maniobra? Una cosa molt senzilla: després de assistir al ferit, presen-tava á la seva familia 'l compte de la cura.

Lo mateix que 'n voldrian treure 'ls Estats Units: per ells la qüestió son *dóllars.*

PER HAVER CRIDAT ¡VISCA ESPANYA!

—Avants dels exámens, ja hi tret sobressalient de patriotisme.

ANTONI LOPEZ, editor.—Rambla del Mitj 20

A. Lopez Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.

¡Visca Espanya!

(1934) OPALES del MITJ 20

!!!Visca Espanya!!!

(Composició y dibuix de J. BLANCO CORIS.)